

У „СІЧОВІЙ” СПОРТОВІЙ ШКОЛІ

Недарма Кетскільські гори звать Українськими Карпатами. Літом розтаборюються тут українці мало що не з усієї Америки. Найчисленніше заволодили ними наші спортсмени, що від Кергонксону по Гантер рік-річно проводять тут свої спортивні табори.

Розтаборились тут, у Глен Спей, на „Верховині” і спортивна школа УСВТ „Чорноморська Січ” з Ньюарку, яка цього року відзначає 20-ліття свого існування, що в нашій дійсності є неабияким досягненням.

— Якими мотивами керувався провід „Ч. Січі”, організуючи таку школу? — запитуємо головних її промоторів і провідників М. Стебельського, голову „Ч. Січі”, і ред. О. Твардовського.

— Сама наша назва Українське спортивно-виховне Т-во „Ч. Січ” зобов’язує нас вести не тільки спортивну, але й виховну працю, що дуже тісно пов’язане з собою, — вяснює нам Твардовський. Виховання нової, всебічно розвинутої людини — одна з необхідних і вирішальних умов успішного розвитку організованого українського суспільства. У виконанні цього завдання важлива роль належить фізичній культурі та спортові. Вони не тільки істотно впливають на особистість людини, але й на різні сторони групової діяльності і взаємовідносин людей. Клич „Фізична культура-запорука здоров’я!” мобілізує мільйони людей на зайняття фізичними вправами в цілому світі. Коли до цих наведених фактів додамо важливість й духовного виконання української молоді у вільному світі, то ясно бачимо, яка велика була потреба організувати І-шу в ЗСА Українську Спортивну Школу.

— Щоб точно й ясно подати генезу й потребу заснування Спортивної Школи, — продовжує голова т-ва М. Стебельський, потрібно з’ясувати стан спортивної діяльності на терені ЗСА в останніх десятиріччях.

До часу приїзду нової еміграції, спортивне життя на терені поселення і діяння давніх українських поселенців було спорадичне, проявлялося в плеканні головно бейзболу, кошиківки, круглів. Щойно по приїзді великої кількості молоді і спортивних діячів з Європи після Другої світової війни, почалося відродження спортивного життя. Постало ряд наших спортивних осередків, заснувалася Українська Спортивна Центральна Америка і Канади, як кермуючий і координаційний осередок діяння в спорті. Відбувалися крайові змагання в різних родах спорту. Виглядало що світле майбутнє спортивно-національного виховання української молоді є на добрій дорозі. Але, на жаль, не так сталося, як бажалося: після років бурхливого розвитку прийшов занепад, переставали існувати на початку окремі спортивні ланки, а далі й цілі спортивні осередки. Залишився ще при животінні копаний м’яч і то тільки в більших

наших спортивних осередках.

Гачачи прекрасні висліди наполегливої ідейної спортивної роботи серед активу на терені діяння УСВТ „Ч. Січ”, бачачи, що вищезгадана криза скорше чи пізніше зачепить і наше Т-во, управа вирішила організувати свою Спортивну Школу.

— Цілком з вами погоджуюсь: товариство без молодого нарібку, без доросту — скорше чи пізніше мусить занидіти. Чия це була ідея створити таку школу?

— Ідея створення нашої Спортивної Школи виникла у мене в 1968 році, — скромно признається О. Твардовський, — коли мені довелося відвідати табір американської молоді „Ол Амерікен Сакер Кемп”, яким завідував і далі проводить відомий український тренер Євген Чижович разом із своїм братом Володимиром і д-ром Л. Луценком. Слідкуючи за організованим українським спортивним життям, я бачив добрі можливості для створення спортивно-виховного вишколу теж для нашої рідної молоді; наше Т-во мало на те добрі перспективи. В цьому часі УСВТ „Ч. Січ” розпоряджало досить заавансованими кадрами діячів, які були готові віддати на громадській базі свій труд для добра організованого українського спорту. Разом з однодумцем М. Стебельським і при підтримці пок. І. Ориняка, Є. Чижовича і В. Матіяша на початку 1969 року управа одногослоно вирішила створити свою Спортивну Школу.

— Чи були якісь труднощі при народних Спортивній Школі? — запитуємо голову — М. Стебельського.

— Без труднощів на світі нічого не діється. Були такі труднощі і у нас. Коли ми вже рішилися створити Спортивну Школу, то відразу виникла потреба фінансів. Адже треба було придбати інвентар, оплатити професійних інструкторів, учителів, опікунів. Поволі переборолі ці труднощі, при чому це у більшій мірі ми завдячуємо провіді УБСоюзу, який став нашим чільним спонсором. Місцем Спортивної Школи ми обрали оселю „Верховина” де й досі проводимо вишкільні програми.

— Хто її учасники? — На відповідь Твардовського не треба довго ждати.

— У великій більшості учасниками Спортивної Школи є юнацтво українського походження з різних міст ЗСА, а навіть з інших країн. В минулому приїжджали групи з Чикаго, Дітройту, Клівленду і інших міст. Багато з них очолюють тепер ланки і дружини у своїх осередках і дуже часто згадують, що набути в Спортивній Школі „Ч. Січі” знання допомогло їм стати визначними спортсменами і провідниками. Нині в УАСТ „Леви” провідником і тренером дружини копаного м’яча є випусник Спортивної Школи Яро Дахнівський, він теж грає в цій дружині

воротарем. В цій же дружині успішно змагається інший випусник Спортової Школи Богдан Недільський. В Дітройті провідником і воротарем дружини копаного м'яча в УАСТ „Черник” є Степан Кахній. Ряд колишніх учасників виступає в дружинах „Львова” у Клівленді, „Крилатих” в Йонкерсі, ну і очевидно в УСВТ „Ч. Січ”. На жаль в останніх роках з цих міст організовано учасники не приїжджають і це мабуть шкідливо відіб'ється на ці осередки в майбутньому. Очевидно, провід Спортової Школи не може змусити окремих діячів дбати за їх майбутнє. Ми заохочуємо, пропонуємо знижки оплат, подаємо добрі приклади, організуємо добірний і професійний склад інструкторів і виховників... Це все, що ми можемо зробити в цій справі. В окремих випадках з нашими учасниками прибувають приятелі американці на вишкіл, вони, не зважаючи на „чуже” оточення і український характер програм, захоплені Спортовою Школою і стараються повертати в наступних роках. Поза завансованим спортовим вишколом вони теж вивчають українську мову, пісні, беруть участь в розвагових імпрезах Спортової Школи.

— Які удосконалення пороблено за час її існування?

— В основному найбільшого удосконалення зазнали вишкільні і виховні програми. До речі, наші програми вже копіюють деякі американські спортові табори. На протязі років в нашій Спортивній Школі гобували на вишколі учителі фізичного виховання американських шкіл з Південного Нью Джерзі. Вона пильно навчалися, слідкувати за щоденними програмами і тепер застосовують їх у своїх школах і власних спортових таборах. Удосконалено теж навчання української мови, що її проводить професійна учителька Марійка Бокало. Для цього вміло використовуються розвагові імпрези Спортової Школи, ватри, задля яких юнацтво з ентузіазмом вивчає деклямації і українські спортові пісні. Менший поступ щодо удосконалення маємо в господарській ділянці, приміщень, спортових об'єктів, але ця ділянка від нас не залежить.

— Якщо йдеться про удосконалення вишкільних програм — уточнює деталі О. Твардовський, — то до цього у великій мірі спричинився наш невтомний технічний директор і головний інструктор копаного м'яча Ігор Чупенко. Випусник Київського інституту фізичної культури й додаткових студій у Московському інституті фізичної культури, І. Чупенко прибув до ЗСА з України з Дніпропетровська, де виконував обов'язки тренера дружини копаного м'яча „Дніпро” в 1975 році. В 1976 році Управа УСВТ „Ч. Січ” запропонувала працю цьому фахівцеві, яку І. Чупенко виконує й досі. На протязі років на постах інструкторів завжди працювали високоякісні фахівці, що вносили свій вклад і знання, завдяки яким вишкільна програма Спортової Школи рекомендується між іншими в багатьох американських посібниках і спеціалізованих книжках й журналах. В

довгому списку найвидатніших інструкторів, що працювали в Спортивній Школі „Ч. Січі” знаходимо між іншими братів Є. і В. Чижовичів, згаданого вже І. Чупенка, д-ра О. Стронецького з університету Гантсвіл, Алябама, тренера Михайла Рибак з львівських „Карпат”, тренерів відбиванки М. Трейбича, О. Федаша, Марійки Ганич, братів П. і М. Коваленків, М. Дахнівського тренерів копаного м'яча, тренера гімнастики д-ра Гурина і багатьох інших. До великого успіху удосконалення вишкільних програм в найбільшій мірі причинилися творці Спортової Школи, які на протязі пройдених 20-ти років зуміли кожночасно комплектувати якісних співпрацівників, що дружньо й жертвенно працювали з нашим юнацтвом.

Нашим співбесідникам висловлюємо признання за пророблену працю й бажаємо якнайкращих успіхів у майбутньому.

Е. Жарський



Учасники Спортової Школи „Ч. Січі”, що брали участь у вишколі копаного м'яча.



Вправи з м'ячем під пильним оком гол. інструктора копаного м'яча — І. Чупенка.